

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri, Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din, Oglasi po ceniku, Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Kitajska, Rusija in Japonska

KONFLIKT INTERESOV DVEH AZIJSKIH VELESIL.

Zeneva in Šanghaj danes ne vesta, pri čem sta. Akcije Društva narodov in šanghajskih diplomatskih ter vojaških zastopnikov velesil prekinjajo neprestane bojne operacije Japoncev in Kitajcev. Do pravega premirja ne pride in najbrže tako kmalu tudi ne bo. Tako se kljub temu, da diplomatski stiki niso bili prekinjeni in da vojna formalno ni bila napovedana, na Daljnem vzhodu po vseh vojaških pravilih bije boj med dvema sosednjima velesilama. Kitajska je zaradi svoje notranje neurejenosti sicer slabotna stranka, a zaveda se prav dobro, da mora s pravo taktiko spraviti naposled tudi močnejše Japonce na teren, na katerem jim bodo moči opešale. Posebno pa se trudi, da v borbi z Japonci ne bi ostala osamljena. Njeno apeliranje na Društvo narodov in na velesile je imelo jasen namen, zagotoviti si vsaj moralno in politično oporo, ako že ne tudi stvarne in vojaške.

Nekateri najnovejši dogodki pa dokazujejo, da skušajo Kitajci sedaj, ko so nad pomočjo Društva narodov že več ali manj obupali, polskati pomoči drugih, pri svojih najmočnejših sosedih Rusih. Značilen za to je posebno sklep nankinške vlade, da se zopet vzpostavijo nekot prekinjeni diplomatski odnosi s sovjetsko vlado v Moskvi. Ta sklep je bil storjen soglasno in pozdravila ga je vsa kitajska javnost, tudi tista, ki se je še nedavno najbolj borila proti boljše viški nevarnosti. Če se je ta obnovitev diplomatskih odnosov med Kitajsko in Rusijo izvršila na podlagi posebnih tajnih dogovorov in pogodb ali samo tako, formalno, je docela postranskega pomena. Skupni interes, posebno če so ogroženi po tretjem, so vedno močnejša vez kakor vse papirne tajne pogodbe in konvencije.

Tako vidimo torej, da se Kitajska vedno tesneje naslanja na sovjetsko Rusijo, Rusija pa išče v Kitajski naravnega za-

veznika za eventualni bodoči oboroženi konflikt z Japonsko. Da je možnost takega konflikta zelo resna zadeva, dokazujejo na eni strani neprestani transporti rdečih čet v Vladivostok in sploh na Daljni vzhod, na drugi pa glasovi iz Moskve, govoreči o nevarni japonski propagandi na ruskem sovjetskem ozemlju, poslušajoči se posebno belogardistov. Po najnovejših vesteh se je Rusom posrečilo zapleniti celo japonske dokumente, ki govorijo o tajnih načrtih, naperjenih proti ruski državni suvereniteti na azijskem severovzhodu. Previdnost Moskve je torej potrebna in upravičena, zato pa tudi čimtesnejša zveza s Kitajsko.

Kljub vsemu temu se interesi Rusije ne krijejo docela z interesi Kitajske. Dočim si poslednja želi ruskega konflikta z Japonci, ki bi pomenil zanjo veliko vojno razbremenitev in dejansko pomoč, se ga Rusija brani, dokler je le mogoče. Da ga ne bi preneglo izzvala, je popustila Japonski v celi vrsti vprašanih, ki zanjo niso bila tako malenkostna, kakor bi kdo utegnil misliti na prvi pogled. Šla je celo tako daleč, kakor taka velika sila, kakršna je Rusija, v normalnih političnih razmerah nikdar ne bi bila smela iti. Tega pa ni storila morda zato, ker bi se bala Japonske, proti kateri je sijajno zavarovala, ampak da ohrani mir, ki ji je potreben za popolno izvedbo svojih gospodarskih in vojaških načrtov. Vsak dan odgoditve konflikta z Japonsko je za sovjetsko Rusijo vsaj toliko vreden, kakor mala zmaga na bojišču. Pomisliti pa moramo tudi, da gleda z enakim nezaupanjem kakor na Daljni vzhod, tudi na evropski zapad, na svoje zapadne sode.

Konflikt na Daljnem vzhodu se po vsem tem najbrže še ne bo tako hitro poravnal, ampak se bo, kar je zelo verjetno, šele pričel razvijati v veliko in krvavo borbo med nasprotujočimi si interesi Kitajske, Rusije in Japonske.

Energična resolucija Društva narodov

JAPONCI SE MORAJO UMAKNITI IZ ŠANGHAJA IN IZ MANDŽURIJE. JAPONSKA TAKTIKA. KITAJSKE VESTI.

ZENEVA, 11. marca. Urad Društva narodov je sestavil resolucijo, ki bo predložena najprej glavnemu odboru, nato po pa plenumu. Resolucija se glasi: »Ustanovi se poseben odbor, sestojec iz 19 članov, ki bo imel nalogo rešiti kitajsko-japonski spor. Odbor mora čimprej predložiti Društvu narodov poročilo, da: 1. so ustavljene vse sovražnosti; 2. da so se japonske čete umaknile iz Šanghaja in tudi iz Mandžurije. V nasprotnem slučaju bo pozvano haško mednarodno razsodišče, da poda svoje mišljenje.

LONDON, 11. marca. Japonska vlada pristaja s svojo preizkušeno taktiko na vse zahteve Društva narodov o potrebi direktnih pogajanj s Kitajsko za sklenitev premirja, istočasno pa pošila v

Šanghaj neprenehoma nove čete. Dosledni v svoji dosednji taktiki, skušajo s tem le pridobiti časa za izvedbo nove ofenzive. Vest, da je general Širokava že izročil Kitajcem ultimatum, ki zahteva nadaljnji umik za 5 milj, se sicer ne potrjuje, gotovo pa je, da je že pripravljen.

ŠANGHAJ, 11. marca. Kitajsko prebivalstvo v Šanghaju so vznemirile vesti, da nameravajo Japonci zasesti Nahtau in Vusung. Zanimivo pa je, da prinašajo tukajšnji kitajski listi neprenehoma vesti o zmagovitih bojih Kitajcev in o pripravah za veliko ofenzivo proti Šanghaju. Istotako se naglašja, da kitajska vlada ne more sklepati o premirju, dokler Japonci popolnoma ne izpraznijo kitajskega ozemlja.

NOVA USTAJA LAPOVCEV.

BERLIN, 11. marca. Iz Helsinkov poročajo, da se pripravljajo finski lapovci na nov napad na glavno mesto. Tokrat se zbirajo v Oosterhottu, kamor prihajajo od vseh strani pristaši Košole in Valeniusa.

FRANCOSKA VOLILNA REFORMA.

PARIZ, 11. marca. Senat je včeraj odklonil prvi del od vlade predložene volilne reforme. Razpravo o ženski volilni pravici je odgodil do 21. junija, tako da ženske pri sedanjih volitvah sploh še ne bodo mogle glasovati.

Novi amandmani finančnega zakona

POVIŠANI KREDITI ZA LJUBLJANSKO UNIVERZO. — GLASOVANJE NARODNE SKUPŠČINE O PRORAČUNU.

BEOGRAD, 11. marca. Narodna skupščina je včeraj sprejela proračun državnih dohodkov in finančni zakon z vsemi amandmani, ki jih je vlada naknadno predložila. Ti amandmani so važni posebno za naše šolstvo. V prosvetnem ministristvu so se povišali osebni izdatki za ljubljansko univerzo za 420.000 Din, upravni stroški za 34.500 Din, najemnina za 30.000 Din, dotacija za vzdrževanje medicinskih seminarjev za 102.000 Din, za bogoslovne seminarje pa za 12.000 Din.

Prometnemu ministristvu so se povišali krediti za 28,5 milijona dinarjev, in sicer za gradnjo železniških prog Veles-

Prilep in Bihač—Knin. Kmetijsko ministristvo prejme še 1.500.000 Din. ministristvo za gozdove in rude pa 500.000 Din. Državni dohodki so se povišali za 20 milijonov, in sicer iz davkov na dobiček podjetij, ki morajo polagati javne račune. Važna je nadalje izprememba čl. 28a, s katerim se osebni stroški za univerze znižajo samo za 10, namesto za 20 odstotkov.

Pri končnem glasovanju je narodna skupščina z 263 glasovi dokončno sprejela državni proračun in s tem dokončala to važno delo. Za časa odmora bo deloval finančni odbor.

Podunavska konferenca bo 14. maja

PRVI KORAK K PANEVROPSKI ZVEZI

ZENEVA, 11. marca. Včeraj so se tu sestali diplomatski zastopniki zainteresiranih podunavskih držav, posebno male antante, in razpravljali o Tardieujevem načrtu za ureditev srednjeevropskih vprašanih. V načelu je bilo sklenjeno, da se skliče podunavska konferenca dne 14. maja v Ženevi. Na tej konferenci se bodo razmotrivala vsa vprašanja, ki so v zvezi s Podunavjem. Zastopniki male antante se do Tardieujevega povratka v Ženevo ne bodo več bavili s tem problemom.

PARIZ, 11. marca. Iz Quai d'Orsayja inspirirani »Temps« objavlja danes uvodnik, v katerem se ukvarja s problemom podunavske zveze in zatrjuje, da so sedanja prizadevanja prvi korak k ustvaritvi Panevrope. Zaenkrat so preferen-

čne carine in sistemi kontingentiranja najboljša sredstvo za izboljšanje trgovskega in sploh gospodarskega prometa med zainteresiranimi državami. Pri vsem pa je potrebna popolna odkritosrčnost vseh držav, podkrepljena po zaupanju in prizadevanju po ustvaritvi prijateljskega sodelovanja v cilju miru.

Velesile si od tega dela ne smejo obetati koristi, ampak si morajo nesebično prizadevati, da pomorejo pomoči potrebnim. V tem smislu so se tudi vodila pogajanja med Francijo, Italijo, Anglijo in Nemčijo. Izključen ne sme biti nihče, in vse države morajo imeti enake pravice. V prvi vrsti pa je potrebno, da se načelno sporazumeje Avstrija, Madžarska, Jugoslavija, Romunija in Češkoslovaška, ker bi sicer bilo vse delo brezpomembno in obsojeno na neuspeh.

GOSPODARSKA ZMEDA V GRČIJI.

ATENE, 11. marca. Gospodarska kriza narašča po vsej državi od dne do dne bolj usodno. Vlada je bila prisiljena seči po izrednih ukrepih. Prepovedala je uvoz življenjskih potrebščin, kar je povzročilo veliko draginjo, ki je obubožano ljudstvo, posebno v pasivnih pokrajinah in brezposelno delavstvo ne zmoro. Nekatere cene so porastle že za 50 odstotkov. Vlada namerava zaradi tega cene maksimirati. Vsi spekulanti, ki hočejo izrabiti sedanjo stisko v svojo korist, bodo najstrožje kaznovani.

SOLUN, 11. marca. »Makedonija Nea« poroča, da je gospodarsko ministristvo dovolilo uvoz 1500 ton jugoslovanskega žita, in sicer v zameno za 20.000 zavojev sukanca, ki se bodo porabili pretežno v Južni Srbiji.

VELIKANSKA MANIFESTACIJA HITLERJEVIH PRISTAŠEV.

BERLIN, 11. marca. Pred bivšim cesarskim dvorom je bila včeraj velikanska manifestacija nacionalnih socialistov, katere se je udeležilo okoli 80.000 ljudi. Agitacijski govor za izvolitev Adolfa Hitlerja za državnega predsednika je imel Göbbels, ki je med drugim dejal: »Spoštujmo Hindenburga kot zmagovalca pri Tannenbergu, dvignimo se pa proti njemu kot predsedniku republike, ki dopušča režim političnega in gospodarskega bankrotstva!«

NEMŠKI ARHEOLOGI V JUŽNI SRBIJI

BERLIN, 11. marca. Koncem tega meseca odpotujejo v Južno Srbijo nekateri berlinski arheologi, ki bodo pod vodstvom ravnatelja zgodovinskega muzeja Viljema Unferzagta proučevali izkopine v okolici Ohrida.

Novi bankovci in kovani dinarji

BEOGRAD, 11. marca. Državna tiskarna za bankovce bo pričela prihodnji teden tiskati nove bankovce po 1000 Din. Na bankovcih bo slika kralja Aleksandra. Obenem se bodo pričeli tiskati tudi bankovci po 50 Din, ki bodo imeli na eni strani sliko kralja Aleksandra, na drugi pa lik kraljeviča Marka, dočim bo v vodnem tisku slika prestolonaslednika Petra v sokolskem kroju. Dosednji desetdinarski bankovci se bodo popolnoma odtegnili iz prometa in zamenjali s kovanim denarjem po 10 in 20 Din.

STRAHOVITA EKSPLOZIJA PLINA.

NEW-YORK, 11. marca. V Camdenu v državi Newjersey je včeraj eksplodiral plinski rezervoar. Eksplozija, ki je nastala iz še nepojasnjenega vzroka, je bila tako silna, da so v mestu popokala vsa okna. Doslej so izpod razvalin potegnili že 16 mrtvih delavcev, število vseh žrtev pa znaša najbrže 20 do 25.

CIKLON V EVROPSKI RUSIJI.

MOSKVA, 11. marca. Nad vso evropsko Rusijo je divjal te dni strahovit ciklon, ki je ustavil ves železniški promet. Materialna škoda še ni ocenjena, je pa zlasti v kavkaški pokrajini zelo velika.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Zimsko vreme bo še trajalo.

Masarykova proslava v Mariboru.

V sredo zvečer je priredila mariborska J.-Č. liga v dvorani hotela »Orel« proslavo 82ega rojstnega dne prezidenta Masaryka, združeno z letnim občnim zborom J.-Č. lige. Proslave so se udeležili zastopniki oblasti, med njimi banški svetnik dr. Poljanec, sreski načelnik dr. Ipavic, podžupan Golouh, starosta Sokola-matice dr. Boštjančič, vodja državnega pravdnštva dr. Hojnik, komandant inženjerske podčastniške šole polkovnik Putnikovič, predstojnik okrajnega sodišča dr. Pajtlar, predsednik Češkega kluba Bureš in številno občinstvo.

Predsednik dr. Reisman je v slavnostnem nagovoru naglašal nevenilne zasluge prezidenta Masaryka za bratski češkoslovaški narod, pa tudi za ves kulturni svet. Nato je bil reproduciran na gramofonskih ploščah Masarykov jubilejni govor s proslave 10letnice češkoslovaške osvoboditve.

Po slavnostnem delu prireditve je imela J.-Č. liga svoj občni zbor.

Sledil je nato animiran prijateljski večer, na katerem je gdč. prof. Vedralova ob spremljevanju prof. Mirka na klavirju zapela več čeških in slovaških pesni.

Iz »Kmetijske eksportne zadrage«.

Komisar pri »Kmetijski eksportni zadrugi« g. dr. Vrečar nas prosi za to-le objavo: Začasno so dopoldanske uradne ure določene le za notranje delo. Stranke pa lahko opravijo svoje posle med popoldanskimi uradnimi urami. Komisar sprejema začasno stranke vsako popoldne med 15. in 16. uro, izven sobote in nedelje.

Maša v grajski kapelici.

Na Jožefovo ob 8. uri bo bral pomožni škof dr. Tomažič sv. mašo v grajski kapelici v spomin na zgodovinski dogodek, ko je pred 150 leti potoval takratni papež Pij VI. preko Maribora na Dunaj k cesarju Jožefu, se spotoma ustavil v Mariboru in maševal v tej kapelici.

Prispevki za Pomožno akcijo.

Za Pomožno akcijo so darovali v zadnjem času večje zneske: Rotary klub Din 1000, pevsko in tamb. društvo »Danica« 950 Din, Tvorica »Zlatorog« 2296 Din, uslužbenci delavnic drž. železnic 961 Din, zavarovalnica »Sava« 500 Din in Ludvik Franz, veleindustrialec 1000 Din. Trgovec Josip Beranič pa je daroval 15 parov čevljev.

Vabimo vse starše

skavtov in planink ter vse prijatelje skavtizma in mladine, da se v čim večjem številu udeležijo ustanovnega sestanka kluba old-skavtov (old-skavtini ne!). Za ta sestanek, ki mu bo prisostvoval tudi starešina Dravske skavtske župe P. Kunaver iz Ljubljane, in ki bo v nedeljo ob 11. uri v razredu realne gimnazije (vhod z Gregorčičeve ulice), smo razposlali vabila nekaterim gospodom, ki so z nami že sodelovali. Nemogoče pa nam je, pismeno povabiti vse zanimance, in prosimo, da smatrajo to objavo za vabilo. S. O. mar. skavtov.

Akcija za znižanje najemnin.

Prihodnji petek 18. t. m. bo v veliki unionski dvorani protestno zborovanje proti sedanjim visokim najemninam stanovanj in poslovnih lokalov. Ta shod skliče akcijski odbor, v katerega je bilo izvoljenih 22 predstavnikov raznih mariborskih stanovskih in strokovnih organizacij nameščencev in delavcev.

Razstava ročnih del.

V teh težkih dneh, ko je sila marsikoga primorala, da si poišče tuje pomoči, se je nešteto potrebnih obrnilo tudi na **Žensko društvo v Mariboru**. To je smatralo, da podpora, miloščina, nima nikdar teh etičnih vrednot, kakor delo in zanj prejeta plačila. Zato je potrebnim ženam in dekletom preskrbelo dela, ročnega dela, in na tisoče je izdala v teh mesecih društvena blagajna na mezdah marljivim delavkam. V dneh 19., 20. in 21. marca bodo vsa ta dela razstavljena. Društvo jih bo prodajalo po lastni ceni, samo da vnovič blago in dobi zopet denarja za nove mezde.

Te-le v upravi »Jutra« in »Večernika« kupljene srečke so bile izžrebane:

4.422, 4.423, 4.430, 4.437, 31.111, 37.011, 37.014, 68.410, 69.412, 75.643, 75.665 in 88.220.

Redukcije na železnici

PRI MARIBORSKIH ŽELEZNIŠKIH EDINICAH NE BO VEČJIH REDUKCIJ. — DOSLEJ JE ODPUŠČENIH 32 DNEVNIČARJEV IN DELAVCEV.

Vest, ki jo je včeraj objavil neki ljubljanski dnevnik, da bo odpuščeni v delavnicah državnih železnic nad 400 delavcev, da bo reduciranih na glavnem kolodvoru nad 100, na Tezmem pa blizu 40 uslužbencev in da bodo večje redukcije tudi v kurilnici, tako, da bo skupno reduciranih okoli 1000 delavcev, po naših informacijah ni točna. Tudi ni točna vest, da so poplivali v sredo delavce, ki bi prišli v poštev za redukcijo.

Kakor smo zvedeli na merodajnem mestu, je dobilo osemndnevne odpovedi v delavnicah državnih železnic 8 dnevnikačarjev; trije so pa premeščeni v Sarajevo. Na glavnem kolodvoru je dobilo odpoved 13 delavcev, na koroškem kolodvoru 3 in na Tezmem 8. Popis delavstva se ni izvršil v svrhu redukcije, ampak radi reorganizacije in razdelitve poslov po posameznih oddelkih.

Verjetno je, da bodo sledile še nadaljnje redukcije, toda ne v tolikem obsegu, kot poroča omenjeni ljubljanski list. Predvideno je, da bo reduciranih na glavnem kolodvoru 50 do 60, na koroškem kolodvoru 7, na tezenskem 11 in v

kurilnici okoli 30 delavcev. V delavnicah pa ni pričakovati nobenih nadaljnjih redukcij, zlasti ne med delavstvom. Tudi bodo potrebovali vse delavce in jih zaposlili pri popravilih železniških vozov, katere bo delavnica odslej popravljala v lastni režiji ter jih ne bo dajala, kakor doslej, v popravilo raznim tovarnam. Skupno bo torej reduciranih na železnici okoli 130 delavcev oziroma nameščencev. Tako stoji stvar po danih nam informacijah. A že to število bo občutno povečalo vrste brezposelnih, ki s strahom zro v bodočnost, tista alarmanta vest o ogromnih redukcijah je seveda močno vznemirila in zbegala vse mariborsko železniško delavstvo. V pomirjenje delavstva lahko izjavimo, da bo ljubljanska oblastna direkcija, v primeru, če bi prišle od zgoraj še kake zahteve po redukcijah, brezdvomno upoštevala današnji težki položaj delavstva in bo tedaj samo upokojila delavce, ki so že doslužili in imajo pravico do penzije. Takih delavcev pa je precej na obeh mariborskih kolodvorih, na Tezmem, v kurilnici in v delavnicah.

Starokatoliška služba božja

bo v nedeljo, 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma (II. nadstropje). Vsakdo je vabljen!

Iz profesorske službe.

Na tukajšnje državno žensko učiteljske je iz Kastva premeščena suplentka gdč. Danica Glinškova.

Razpisana služba.

Pri banovinski kmetijski poizkusni in kontrolni postaji v Mariboru je razpisano mesto laboranta. V prvi vrsti pridejo v poštev prosilci, ki lahko dokažejo, da so že bili kot laboranti zaposleni v kaki kemični tovarni ali lekarni. Prošnje je vložiti najkasneje do 31. t. m. pri banski upravi v Ljubljani.

Ustavljen avtobusni promet.

Radi zasneženih cest je mestno avtobusno podjetje ustavilo začasno avtobusni promet na vseh podeželskih progah.

Nezgoda.

Že priletno ženo Marijo Roterjevo, stanujočo v Taborski ulici, je doletela danes dopoldne huda nezgoda. Na zasneženem trotoarju ji je spodrsnilo in je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v gležnju. Prepeljali so jo v tukajšnje bolnišnico.

Preselitev OUZD v Mariboru.

Ekspozitura okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru objavlja, da ambulatorij radi selitve ne bo zaprt, ampak se sprejemajo zavarovanci v ordinaciji od danes naprej že v novih prostorih, v palači v Marijini ulici, kjer bodo že tudi ordinirali uradni zdravniki.

Smuška tekma ZSO-SPD

za odbornike, ki bi se imela vršiti v nedeljo dne 13. t. m. pri Mariborski koči odpade, ker se organizatorji iste udeležbe smuških tekem v Delnicah za prvenstvo »Gorskega Kotora«. Kedaj se bo vršila, bo pravočasno objavljeno.

Pomožna akcija in beračenje

PREDLOG, KAKO BI SE OMEJILE ZLORABE.

Ugleden mariborski trgovec nam piše:

Velecenjeni gospod urednik!

Ko sem snoči tako po končanem delu vzel v roke Vaš cenjeni list, mi je padel v oči članek o paberkih iz dni pomožnih akcij. Nehote sem se spomnil tudi jaz dobrodelnosti, prave in neprave brezposelnosti — in z njo zvezanega beračenja.

Velecenjeni gospod urednik! Dovolite mi v Vašem cenjenem listu samo te-le vrstice: Prav, zelo prav je, kakor pišete, da je dolžnost vsakega, da podpira pomožne akcije. Vendar bi se dalo tu dopomoči z različnimi drugimi sredstvi. Vzemimo trgovino, kateri sam pripadam. Odrinil sem pomožni akciji, kolikor sem mogel, — saj je vsakdo, ki je dal, storil le svojo dolžnost. Zapisoval sem si pa točne izdatke, katere imam zgolj z raznimi podporami. Vsaki dan pritisne na vrata najmanj 10 brezposelnih pomočnikov, delavcev in vedi vrag, katere branše še. Vsakemu daj dinar. To zneske mesečno: 24 delavnih dni krat 10 Din, dá 240 Din mesečno. Prosim, minimalno računamo! Poleg tega pa še nevhvaležnost in trdo zapiranje vrat, ker nisem dal vsakemu najmanj 5 Din. Kakor, da bi bil jaz dolžan.

Srečam zadnjo nedeljo nekega brezposelnega stalnega mojega obiskovalca, ki se izdaja v trgovini za pomočnika, pri mesariju za mesarja, pri kovaču za kovača itd. Poprosil sem ga proti darilu 10 Din, katere sem mu moral vnaprej plačati, naj mi po pravici pove, kako je kaj s »kšeftom«. Na dolgo prigovarjanje se je omeščal v toliko, da mi je priznal, da je danes najslabši stan — delo, ko se pa takole s pritiskanjem kljuk najboljši

zasluži! Tako kakih 80 Din, to je zelo slab »kšeft« na dan. Potem pa viržinka in golaš za predjužino in komaj še ostane za par kozarcev vina. — Pripomnim, da je to gola resnica.

Odpomoči za to bi bila takoj tu in sicer: Ali ne bi mogla mestna občina Maribor kot za to najbolj poklican faktor celo zadevo urediti takole? Vsak pridobitni naj bi se obvezal, da bo popolnoma odklanjal vsakega brezposelnika v zadevi podpor. Plačeval pa naj bi vsak trgovec, obrtnik etc. mestni občini mesečni prispevek, recimo 10 dinarjev, namenjen direktno brezposelnosti in uboštvu. Proti posebnemu prispevku, recimo tudi 10 Din enkrat, bi pa mestna občina oddala posebne tablice, katere bi tudi sama naročila z napisom, da je »tukaj beračenje strogo prepovedano« in katere bi potem vsak upravičenec na vidnem mestu izvesil. V Mariboru je dovolj pridobitnih trgov in zasebnikov, ki bi se tej akciji gotovo radi pridružili. In mestna občina bi potem le resnično potrebni, po res dokazanem uboštvu, dala podpore. Omejila bi s tem že tako razpašeno razvado pritiskanja kljuk in napravila red. Policija naj bi pa potem vsakega neupravičenega brezposelnika, ako ga zaloti pri prosjačenju za podporo, eksemplarično kaznovala.

Gospod urednik! Preštudirajte ta predlog. Mogoče se najde še kdo z boljšim nasvetom. Red in točnost v vseh zadevah!

Pripomba uredništva: Mi se z g. dopisnikom v stvari popolnoma strinjamo in priporočamo njegov predlog poklicnim faktorjem v uvaževanje.

Mariborsko gledališče**REPERTOAR.**

Petek, 11. marca. Zaprt. Ansambl gostuje v Celju z Leharjevo opereto »Zemlja smehljaja«.

Sobota, 12. marca ob 20. uri »Groteska sedanosti«. Znižane cene. Zadužič. Ab. A.

Nedelja, 13. marca ob 15. uri »Dijak-prosjak«. — Ob 20. uri »Trije vaški svetniki«.

Jutri zadnjikrat v sezoni izborna satira mariborskega književnika R. Golouha »Groteska sedanosti«. Predstava bo pri znižanih cenah.

Lutkovno gledališče Sokola v Studenem ponovi lepo uspelo igro »Obuti maček« v nedeljo 13. marca ob 18. uri. Stari in mladi dobrodošli!

Ljudska univerza v Mariboru.

Drevi ob 8½. uri predava v francoskem jeziku pisatelj René Gourdiat z Dunaja o »Madame Pompadour«.

Cercle français.

Vse člane francoskega krožka opozarjamo na zanimivo francosko predavanje, ki ga priredi ljudska univerza v kinu Apolo drevi ob 20. uri. Gospod René Gourdiat bo govoril o Madame Pompadour in njenem vplivu na kralja Ludvika XV.

Vsesokolski zlet v Mariboru!

Od 15. do 17. t. m. se bo prikazoval v Mariboru v prostorih Ljudske univerze (bivši kino »Apolo« na Slomškovem trgu) veličastni film, posnet ob priliki predlanskega vsesokolskega zleta v Beogradu. Režijo je prevzela Sokolska župa Maribor. Podrobnosti sporočimo pravočasno.

Sokol Hoče.

Jutri v soboto ob 18. uri v Sokolskem domu obvezen članski sestanek s predavanjem o dr. Miroslavu Tyršu. Pozivamo tudi one, ki so nameravajo udeležiti vsesokolskega zleta v Pragi, da se sestanka sigurno udeležijo. — Odbor.

Akademija trg. obrtne mladine.

Slovensko trgovsko društvo vabi svoje članstvo na akademijo, katero priredi trg. obrtna mladina jutri 12. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Spored je pester!

Pedagoška centrala v Mariboru

bo imela 19. t. m. ob pol 10. dopoldne v risalnici deške meščanske šole redni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Iz »Udruženja rez. oficirja i ratnika«.

Rezervni oficirji, člani mariborskega pododbora »Udruženja rez. ofic. i ratnika«, ki so tačas brezposelni, so vabljene, da najkasneje do torka pismeno javijo svoj naslov, poklic in stroko pododbora.

S policije.

Včeraj popoldne je policija izsledila pretkanega goljufa, nekega delavca Avgusta R. iz Pobrežja, ki je izvalil na premeten način od preužitkarice Neže Mačkove znesek 300 Din. Avgust je priznal goljufijo in bo oddan sodišču. — Policija je nadalje aretirala tri pogorelece iz hrvaškega Primorja, ki so beračili brez dovoljenja po mestu. Odpravljeni bodo v njihovo domovinsko občino. V policijskih zaporih sta prečula nocojšnjo noč tudi dva Dalmatinca radi prestopka obrtnega zakona. Šofer Anton Medved pa je prijavil, da mu je snoči nekdo odnesel iz nezaklenjenega avtomobila na Glavnem trgu precej vredno belo odejo.

Prepoved zahajanja v krčme.

Okrajno sodišče v Mariboru je prepovedalo samskemu delavcu Josipu Pogorcu, stanujočemu v Račah, zahajati v krčme za dobo 6 mesecev, to je do 1. septembra.

Nov oceanski rekord.

Iz New-Yorka poročajo: Nemški parnik »Bremen« je postavil nov svetovni rekord Kljub neugodnemu vremenu je prevozil ocean v štirih dneh, 17 urah in 10 minutah.

Razen zabave izbran spored na sobotni veliki akademiji v Narodnem domu

Sport

Smučarski izlet.

ISSK Maribor priredi v nedeljo 13. t. m. smučski izlet k Sv. Duhu na Ojstrem vrhu. Odhod v nedeljo zjutraj ob 5.40. uri z vlakom do Fale. Vzpon k Sv. Duhu (2 uri), od tam po markirani poti preko Sv. Križa k Sv. Vrbanu in nazaj v Maribor. Smuka obeta biti izborna. Vabljeni so k udeležbi obvezno vsi člani odseka ISSK Maribora. Člani drugih klubov in drugi prijatelji smučarji dobrodošli. Pohitimo enkrat skupno na našo severno mejo in to sedaj, ko nam obilica snega obeta najlepši uspeh izleta na Kozjak. Smuk!

MZSP v Delnicah.

Ekipa marib. zimskosportnega podsaveza, obstoječa iz tekmovalcev Mušič, Vodenik in Neuman od SPD ter Pinterja od MSK odpotuje v soboto pod vodstvom g. Parme, ki zastopa MZSP, v Delnice, kjer bo v nedeljo velika smučska prireditev. Tekmovali bodo za naslov prvaka Gorskega kotara in prvaka Delnic. Vabljeni so tudi ostali smučarji, naj se te prireditve udeležijo, da malo vrnemo Hrvatom njihove številne obiske na našem Pohorju.

Sokolska župa Maribor

bo imela svoj občni zbor v nedeljo 13. t. m. ob 9. uri dopoldne v gornji dvorani hotela »Orel«, III. nadstropje.

Voina sličica s Kitajske

To je bomba iz japonskega letala, vržena na Čapej. Padla je v bližini angleškega konzulata na neko dvorišče, se globoko zarila v zemljo, a na srečo ni eksplodirala.

Iz Mežiške doline

Šola v Guštanju je imela v nedeljo lepo prireditev. Učenci so vprizorili igro »Bedak Pavlek« in mladinsko opero »V bratskem objemu« od učitelja Gobca. Jako melodiozni, polnodoneči in čustveni akordi refrenov in spremljave oživljata zbor belih, modrih in rdečih metuljčkov. — Motiv je zajet iz srbske narodne pesmi. Zbor je bil odlično pevsko razporejen, med solistinjami pa se je odlikovala Tatjana Eratova, ki ima izreden posluš in velik pevski talent.

Žrtev materinstva. V sredo 9. t. m. dopoldne so zagnile težke grude krsto komaj 31letne Pavle Kordežve, posestnikove žene iz Prevalj. Žrtvovati je morala življenje za življenje prvorojenčka — deklice. V nedeljo po porodu so se pri mladi materi nenadoma pojavile komplikacije, da so jo morali prepeljati v bolnico v Slovenjgradec. Zdravniki so se trudili vso noč, da jo rešijo, a se jim ni posrečilo. — Proti jutru je za večno zapala. Ko se je poslavljala od doma, se je silno težko ločila od deteta, katerega je poljubljala in blagoslavljala z bridkimi solzami, sluteč menda, da ga ne vidi nikoli več. Njeno truplo so prepeljali v domači kraj Prevalje. Veliko sočustvojočega občinstva, posebno žensk od blizu in daleč je spremlilo ubogo žrtev materinstva k večnemu počitku. Naj ji bo lahka zemljica domača, žalujoči rodbini naše sožalje!

Konec starega »Narodnega doma« v Guštanju. Med svetovno vojno zgrajena lesena baraka v Guštanju za vojne ujetnike je zdaj izginila: jeklarniški delavci so jo podrli. Zanimiva je kronika te barake, zato naj jo na kratko zabeležimo, da ne zapade pozabljenju: Ko so se ob preobratu začela ustanavljati narodna društva med prvimi »Malgajeva čitalnica«, kmalu za tem Sokol, je rudniško ravnanstvo rado dalo na razpolago prazno stavbo proti malenkostni letni najemnini 62.50 Din. Barako pa je bilo treba popolnoma preurediti in čistiti, kar je stalo mnogo truda in denarnih žrtev poleg navdušenih kulikarjev. Trg je dobil okusno renovirano dvorano z odrom, primerno za vse prireditve, Sokol pa svoje lokale s telovadnico do 1. 1930, ko prostori vsled razpadanja stavbe niso bili več za uporabo. Prvo igro »Divji lovec« so tam uprizorili 21. sept. 1919. Skozi 10 let je bilo poleg redne telovadbe prirejenih pod okriljem Sokola 8 telovadnih akademij, 25 zabavnih večerov, 59 gledaliških predstav, poleg tega pa so imela v tej baraki tudi razna druga društva nešteto prireditev, kakor

koncertov, gledaliških predstav in zborovanj. Zadnja prireditev je bila Pevskega društva predstava spevoigre »Čevljar baron«, kjer so morali imeti gledalci med vso predstavo odprte dežnike, ker je kapalo skoz streho. Družabno življenje pa se je preselilo zdaj kar samo na drugo stran ceste, v novi Sokolski dom.

Iz Poljčan

Kronika zadnjih dni. Pred dnevi se je v naši dolini spet pojavila steklina. Ugrizel je stekel pes pri Majerju pri neki hiši v Križeči vasi domačega sina, 20letnega Jameza. Psa so takoj ubili, fant pa je moral v bolnico. Kontumaca je za to spet podaljšana. — V soboto je naš Sokol proslavil 100letnico Tyrševega rojstva. Ker še nima dvorane, je bila slavnost v okusno okrašenih šolski sobi. Spored je obsegal govor, deklamacije in petje. Obisk je bil lep, vendar smo nekatere pogrešali. — Premeščen je bil te dni v Celje žel. uradnik g. Henrik Radej, sem pa pride iz Logatca g. Jože Žen. — V našem kraju nameravajo prirediti trimesečno gospodinjsko šolo in to, ako se do 13. t. m. prihlasi najmanj 14 gojenk. Prijave sprejema poljčansko županstvo. — Umrlj so v zadnjih dneh: 74letni avstrijski polkovnik v. p. Franc Habor, ki je preminul kar nenadoma, zadet od kapi. Zvečer je šel spat, zjutraj pa ga je soproga že našla mrtvega na Stanovskem je umrla po daljši bolezni 76letna Marija Tomažič, v Sp. Poljčanah pa na posledica pljučnice šele 30letni železničar Ratej. Naj v miru počivajo!

80letni jubilej. Prilomski rojak g. Joško Bizjak, ki se je takoj po prevratu priselil k nam, je obhajal te dni v krogu svojih najožjih prijateljev svojo 80letnico. Možak je še čvrst, da malo takih. Njegov stari oče je dosegel 101, oče 94, mati pa 93. Vsaj toliko želimo tudi njemu!

Požar v Jelovcu pri Makolah. V soboto na noč je pri posestniku Jožefu Žnidarju v Jelovcu nenadoma izbruhnil požar. Družina se je baš pripravljala k počitku, kar zapazi sin Ferdinand, da se streha sumljivo kad. Komaj so pritekli vsi na plano, je bila slamnata streha že vsa v plamenu. Zgoraj je ves živež, ki je bil shranjen na podstrešju, poleg tega tudi svinjski hlevi. Od hiše je ostalo le golo zidovje. Živino in pohištvo so še rešili. Požar je nastal radi slabo zgrajenega lesenega dimnika. Škoda je z varovalnino le deloma krita.

ŠIRITE »VEČERNIK«!

Spomin umirajočih

Pariško časopisje posveča veliko zanimanja tragični zadevi rodbine generala Pirmontierja, ki je vsekakor skrivnostna. Te dni je generalov sin našel smrt v okolnostih, ki še niso docela pojasnjene. Udeležil se je nekega lova in je bil ustreljen od nekoga izmed lovške družbe. Ali gre za nesrečo ali umor, še ni dognano. Kaj čudno pa je to, kar se je tisti trenutek, ko je mladi Pirmontier izdihnil svojo dušo, dogodilo na domu njegovih staršev: namreč da so se nenkrat ustavile vse ure. Izkazalo se je, da so se bile ustavile točno v trenutku, ko je zadel sina smrtonosni strel. Vzroka temu ni bilo mogoče najti, ure so bile navite in tudi popolnoma nepokvarjene in so tiktakale dalje, čim so jih spet pognali.

Na tem tragičnem dogodku je značilno, da je stric mladega Pirmontierja pred mnogimi leti našel popolnoma enako smrt in da je tudi takrat skrivnostno znamenje to naznanilo rodbini. Takrat so sedeli domači pri mizi, čakaje z večerjo na očetovo vrnitev z lova. Naenkrat se je pri popolnem brezvetrju in jasnem nebu odprto okno jedilnice močno zaloputnilo in se v istem spet samo odprlo. Vsi pri mizi so se silno prestrašili in si tega pojava niso mogli raztolmačiti. Samo gospodinja je vzkliznila vsa iz sebe: »Nekje se je morala zgoditi strašna nesreča!« In nista pretekli dve uri, ko sta dva možka, gonjača na lovu, prinesla na nosilnici mrtvega gospodarja. Ustrelilga je bil, kakor zdaj njegovega nečaka, nekdo izmed lovcev in tudi takrat ni bilo mogoče izslediti storilca.

Sokolsko delo v Rušah

Občni zbor Sokola Ruše koncem preteklega meseca je pokazal razveseljevo in hvalevredno delavnost tega ne samo za telesno vzgojo, ampak tudi za življenjske prosvete in buditelj narodne zavesti na tej postojanki tako važnega društva. Zbor je vodil starosta br. Bučar. Po njegovem pozdravnem nagovoru in tajnikovem poročilu o delu odbora so sledila poročila o delovanju odsekov v preteklem letu. Odsekov je zdaj šest, na novo so bili sestavljeni: dramatični odsek pod vodstvom br. Stanija, glasbeni (Črnko), smučarski (ing. Teržan) in lutkovni (Sornik).

Izredno marljivost je pokazal prednjaški zbor, pod vodstvom br. Werka in Dogenika. Tekom let si je iz svojih vrst vzgojil vadiatelje, ki zdaj redno vadijo 10 telovadnih vrst. Poleg članstva, naraščaja in dece vadi tudi vrsta starejših članov. — Društvo je imelo javni nastop, društvene tekme, akademijo, štirikrat je sodelovalo drugod, udeležilo se je okrogne zleta z 58 in župnega zleta z 48 telovadci. Pri župnih tekmah smo dobili pri gojenkah župno prvakino in tudi druge vrste so se prav dobro postavile. Izleti v naravo se tudi niso zanemarjali. — Iz poročila voditelja smučarskega odseka, br. Teržana smo razvideli, da se smučarstvo goji z veliko vnemo in smo pri smučarskih tekmah tudi dobili v naraščaju župnega prvaka, povsod pa odnesli lepe rezultate.

Poročilo prosvetarja br. Črnka izpričuje, da je prosvetni odsek deloval v tesni zvezi s prednjaškim zborom. Skrbel je, da so bili redno nagovori pred vrsto; (bilo jih je skupaj 89, predavanj 8). Sokolski tisk je med pripadniki Sokola dobro razširjen: priredil se je štirinedeljski prosvetni tečaj s pomočjo Župe, proslavljeni so bili državni in sokolski prazniki in drugi važni spominski dnevi. Prireditve veselicega značaja so bile dostojne, one glasbenega in gledališkega odseka pa na vrhuncu. Velika pridobitev za vzgojo mladeži je lutkovno gledališče, ki nam ga je omogočil Češki klub v Mariboru, pod ugodnimi pogoji, za kar mu bodi izrečena zahvala.

Manj razveseljivo je bilo poročilo blagajnika br. Lamprehta, ki je kazalo težki gmotni položaj društva. Razvoj društva je zahteval mnoge neobhodno potrebne nabavke, zato so z društvenim razmahom rastle sporedno tudi izdatki. Breme na Sokolskem domu posebno teži blagajno. — Po daljšem razmotrivanju je bila članarina določena kot lani, 46 Din za osebo letno.

Br. tajnik Šeško je podal na kraju poročila zaokrožen kritičen pregled celokupnega društvenega dela, ki kaže prav lep napredek. Uspeh je zasluga pravega razumevanja prevzetih dolžnosti pri funkcijoniranjih, ki so si delo podrobno in sistematsko uredili v odsekih in pa to, da imamo svoj lastni krov, Sokolski dom, brez katerega ne bi mogli kljub veliki požrtvovalnosti sokolskih delavcev doseči letošnjega uspeha. Oni činitelji, ki so skrbeli za Sokolski dom, so tako mnogo pripomogli k našemu napredku. Prvenstvo moramo ponovno imenovati br. Pogačnika, kateremu se imamo zahvaliti, da dom sploh imamo. Tvornica za dušik in pa ruška občina sta notranje prostore in telovadnico vzorno uredila, gledališkemu odseku pa je dala mariborska posojilnica v Narodnem domu svoj oder. Vsem naša zahvala in hvaležnost!

Župni delegat br. Tomažič je izrazil posebno zadovoljstvo in pohvalo o društvenem delu in bodril k še večjemu poletu v bodoče.

V tem letu bo vodila društvo naslednja uprava: Starosta br. Bučar, tajnik Šeško, blagajnik Lampreht, načelnik Dogenik, načelnica Preserjeva, smučski odsek ing. Teržan, prosveto Črnko, oder Stani, glasbeni odsek dr. Zorec — Črnko, lutkovnega Sornik. Ostali odbor tvorijo bratje: Bregant, Fric, Jezernik, Ratej, Robnik in Werk. Sestre: Bregant, Bobič, Mule, Oswald, Romold, Stani, Šeško, Unger. — Revizijski odbor: Pogačnik, Lesjak, Stani. Častno razsodišče: Lesjak, Pogačnik, Stani, Črnko, dr. Zorec; namestnika: Dogenik, Werk. —e—

Daruite za pomožno akcijo!

M. Zoščenko:

Učinkovito sredstvo

Pravijo, da se dajo alkoholiki najbolje ozdraviti s pomočjo umetnosti. Na primer s pomočjo gledališča, vrtljaka itd. Vse to, pravijo, da pripravi človeka, da poabi na alkohol. In res, meščani, vzemimo na primer našega ključavničarja Petra Antonoviča Kolenova. Ta človek je dobesedno propadal, telesno in moralno. Sploh je živel kot najslabši pes.

Ob delavnikih po delu je žrl. Ob nedeljah in praznikih pa je Peter Antonovič pil brez mere. Brez mere je pil. V pijanem stanju se je pretepal z drugimi in ponavadi pozročal največje izgrede. V brezupnem stanju so ga vsakokrat prinesli domov. Samo ob sebi umevno je, da Peter Antonovič ni med tednom opravil nikakega kulturnega dela.

Sorodniki Petra Antonoviča so se od tega njegovega vedenja čutili zelo prizadete. In so ga pričeli strašiti. »Peter Antonovič« tako so mu govorili, »Vi ste vendar kvalificiran delavec in človek, ki ni več tako mlad. Ako treščite v pijanem stanju ob rob pločnika, Vas lahko pri tem doleti smrt. Pijte vendar nekoliko manj. Izkažite vendar naši družini to uslugo.«

Peter pa ni poslušal njihovih čenč in se je še nadalje po svojem zabaval.

Končno se je v mestnem svetu našel dobrodušen človek. »Veste,« je dejal Peter Antonoviču, »odtrgajte se, pravim, od te pogubne strasti. Poskusite mesto tega iti ob nedeljah v gledališče. Prosim Vas prav lepo, priskrbel Vam bom prost vstopnico.«

Peter Antonovič je odgovoril: »Če je zastoj, bom pa poskusil, zakaj pa ne? Če je zastoj, se radi tega ne bom ugnobil.« Skratka, dal si je dopovedati.

Peter Antonovič je šel v gledališče. Všeč mu je bilo. Všeč mu je bilo tako, da sploh ni hotel iti. Predstava je bila že pri kraju, dragi moji, on pa je še vedno sedel tam. — Kam naj sedaj grem — je premišljeval — ponoči? Gotovo so vse kavarne že zaprte. V tako pustolovščino so me pognali ... Vendar se je premislil in šel domov. In veste, da je bil trezen, popolnoma trezen!

Prihodnjo nedeljo je šel zopet v gledališče. Naslednjo nedeljo pa je sam tekel v mestni svet po gledališko vstopnico.

In kaj mislite? Gledališče ga je tako prevzelo, da je postal najnavdušenejši gledališki obiskovalec vsega mestnega okraja. Če je le zagledal gledališki lepak, se je ves stresel. Prenehal je piti ob nedeljah. Opijanil se je ob sobotah, v parno kopel pa je hodil ob četrkih.

Zadnjo soboto je bil Peter Antonovič pijan, treščil je ob pločnik in v nedeljo ni šel v gledališče. To je bilo edinkrat v vsej gledališki sezoni, da je Peter Antonovič izpustil predstavo. Prihodnjo nedeljo bo sigurno že zdrav in pojde lahko spet v gledališče. Ker se je umetnost polastila tega človeka in ga odvedla s seboj!

*

Nesramen dolžnik.

Upnik: Zdaj hodim že celo vsak dan k Vam ...

Dolžnik: Na to sem tudi že jaz mislil in Vam predlagam, da se dajva kar tikati!

Curren Bell:

66

Lowoodska sirota

Zame je poln cvetočih rož. Včeraj se je naoblačilo. Šla sem v hišo. Zofka me je poklicala, naj si ogledam svatbeno opravo, ki so mi jo prav tedaj prinesli. Pod njo sem našla Vaš dar, tenčico, ki ste mi jo naročili iz Londona. Smehljala sem se, ker sem Vas mislila podražiti radi Vaše aristokratske nečimrnosti, ko hočete tako okrasiti svojo plebejsko nevesto. Ali bi kos tila ne zadostoval ženi, ki svojemu ženinu ne prinaša ne bogastva in lepote? Videla sem Vas v duhu, kako se boste postavljali kot hud republikanec in prešerno zanikali potrebo, da si povečate posest in ugled tako, da se poročite z blagajno ali grofovsko krono.

»Kako dobro me poznaš!« je vzkliknil. »A kaj si našla v tenčici? Strup ali bodalce, da tako mračno gledaš?«

»Ne, ne, sir; razen tankega in bogatega okrasa nisem našla v škatli nič drugega kot Vašo prešernost; a ta me ni plašila, ker sem je že navajena. A ko se je zmračilo, je zapihal veter. Včeraj ni tako divjal kot danes, a stokal je, kot bi tožili duhovi. Želela sem si, da bi bili doma. Stopila sem v to sobo in pogled na prazni naslonjač in hladni kamin me je zbodel v srce. Pozneje sem se odpravila spat, a zaspati mi ni bilo moči, mučila me je tesnoba. Naraščajoči veter je pretulil žalobni glas, ki je prihajal z vrta ali s hodnika in ki se je otožno in bolešno razlegal, kadar je veter ponehaval. Končno sem bila prepričana, da v daljavi tuli pes. Prav vesela sem bila, ko je vitje prenehalo. V sanjah sem gledala mračno, burno noč. Živo sem hrepenela, da bi bila pri Vas, a zavedala sem se, da naju loči nepremostljiva zapreka. — Hodila sem venomer po vijugasti cesti v mraku in dežju in z otrokom v naročju; šibko, mlado dete je bilo, preslabo, da bi hodilo; drgetalo mi je v mrzlih rokah in žalostno vekalo. Vedela sem, da ste nekje daleč pred mano na cesti, trudila sem se na moč, da bi Vas dotekla, a ves napor je bil zaman: ne dohiteti ne doklicati Vas nisem mogla. Glas se je gubil v gluhem prostranstvu in čutila sem, da se vsak hip bolj oddaljuje od mene.«

»In te sanje te zdaj begajo, Jana? Ali nisem pri tebi? Oh ti nervozno dete! Pozabi gorje, ki si ga le utvarjaš, in veseli se resnične sreče! — Praviš, da me ljubiš, Janica. Te besede, ki jih ne bom pozabil in ki jih ne moreš utajiti, se niso izgubile v daljavi, slišal sem jih jasno in točno, bile so sicer malo preslovesne, a sladke kot godba: »Nada na življenje v Vami me oživljuje, ker Vas ljubim.« Ali me res ljubiš, Jana? Povej mi to še enkrat!«

»Ljubim Vas, in to iz vsega srca!«

»No,« je rekel po dolgem premolku, »čudno je to, a te besede so me zabolele. Zakaj? Mislim, da zato, ker si jih izrekla s tako resno, pobožno energijo in ker me zdaj gledaš tako zvesto in vdano. Tako mi je, kakor bi me obletaval kak duh. Grdo me pogled, Jana, saj dobro veš, kako! Zasmey se divje, plašno, izlivajoče! Reci mi, da me sovražiš, draži me, kači me! Stori vse, samo geniti me ne smeš! Rajši bi videl, da bi me ujezila, kot da bi me razžalostila.«

»Dražila Vas bom in jezila, kolikor Vam bo dra-

go, samo da končam svojo povest. Poslušajte me torej!«

»Menil sem, Jana, da si mi že vse povedala. da sem izsledil izvor tvoje žalosti v sanjah!«

Odkimala sem.

»Kaj? Ali imaš še več na duši? Ne verujem, da je kaj važnega, a povem ti naprej, da ne bom vsega verjel. Zdaj pa le pripoveduj!«

Lice mu je bilo nemirno, vedenje plašno in nestrpnost.

»Sanjala sem še druge stvari: da je bil Thornfield-Hall pusta razvalina, zavetje netopirjev in sov. Od vsega lepega pročelja ni ostalo kot ožgan zid, tenak in slab. V mesečini sem hodila po pogorišču. Tu sem se spoteknila ob mramornat kamin, tam ob kos razbitega okrajka. Zavita v šal sem še vedno prenašala s seboj tisto neboljano dete. Nisem si ga upala odložiti, dasi so mi bile roke utrujene, dasi mi je bilo v napotje; morala sem ga nositi. Zasišla sem topot konja po oddaljeni cesti. Bila sem uverjena, da ste to Vi in da odhajate za nekaj let v oddaljeni kraj. Splezala sem na slabi zid z blazno, nevarno naglico, dehtiva, da bi Vas z vrha še enkrat videla. Kamenje se mi je kršilo pod nogami, bršljan, ki sem se ga oprijemala, se je trgal, dete se me je strahoma oklenilo, da me je malone dušilo, naposled sem priplezala do vrha. Videla sem Vas, črno točko na beli stezi, ki se je vse bolj zoževala. Veter je vel tako močno, da nisem mogla stati. Sela sem na ozko polico in skušala umiriti veka-joče dete na mojem krilu. Zavili ste okoli brega. Nagnila sem se, da Vas še enkrat vidim. Zid se je rušil, prestrašila sem se, dete mi je zdrknilo s krila, izgubila sem ravnotežje, pala — in se prebudila.«

»No, Jana, ali je to vse?«

»Ves predgovor, sir, povest še pride. Ko sem se prebudila, se mi je bleščalo od luči. Dejala sem si: da, dani se že! Toda zmotila sem se, bila je le goreča sveča. Zofka je prišla po kaj, sem si mislila. Na toaletni mizici je gorela luč in vrata vzdane omara so bila odprta. Preden sem se bila odpravila spat, sem obesila vanjo obleko in tenčico. Tam je nekaj šumelo. Zaklicala sem: »Zofka, ali ste Vi? Kaj pa iščete v omari?« Nihče ni odgovoril, toda iz omare je stopila nekaka žena. Vzela je luč, jo dvignila in motrila obleko, ki je visela na klinu. »Zofka! Zofka!« sem iznova kriknila, žena pa je molčala. Vzklonila sem se v postelji, se nagnila iz nje, najprej presenečena, potem prestrašena. Potem pa sem pričela dreveneti. Mr. Rochester, to ni bila Zofka, ni bila Lea, ni bila gospa Fairfax; tudi ni bila — ne, prepričana sem bila in sem še zmiraj, tudi ni bila tista čudna ženska — Grace Poole.«

»Ena izmed teh je morala biti,« mi je prekinil besedo gospodar.

»Ne, sir, zatrujem Vam, da ne. Žena, ki je stala pred mano, mi še nikoli ni prišla pred oči. Stas in lice sta mi bila povsem tuja.«

»Opiši jo, Jana!«

»Zdela se mi je velika in močna, obilnih črnih las, ki so ji padali preko pleč in hrbta. Ne vem, kako je bila oblečena. Obleka je bila bolj tesna in bela, a je li to bilo krilo ali rjuha ali mrtvaški prt, bi Vam ne mogla reči.«

»Ali si ji videla lice?«

»Začetkoma ne. A nenadno je snela tenčico. jo razgrnila, dolgo motrila, si jo nadela na glavo in se obrnila k zrcalu. V tem hipu sem videla obraz obličja prav natančno v podolgovatem steklu.«

»In kakšno je bilo?«

»Zame strašno in pošastno — oh, sir, kako divji obraz je to bil! Ko bi le mogla pozabiti, kako je obrčala okrvavljene oči in pa grozno nabrekli potezi lica!«

»Duhovi so navadno blede, Jana.«

»Ta obraz je bil zaripel, ustne so bile zatekle in črne, čelo nagubano, črne obrvi so se visoko bočile nad podplutimi očmi. Ali naj Vam povem, česa me je spominjala?«

»Le!«

»Na strašno pošast — na volkodlaka.«

»Ah! Kaj pa je uganjala?«

»Sir, potegnila si je tenčico s pošastne glave, jo raztrgala na dvoje, vrgla oba kosa na tla in gazila po njej.«

»Potem?«

»Odprla je okno in pogledala ven. Nemara je videla, da se dani, ker je pograbila svečo in šla proti vratom. Pri moji postelji pa je obstala. Srepe oči so se ji zapile vame, posvetila mi je v lice in upihnila svečo tik mojih oči. Začutila sem nje preobraženo lice nad mano — in zdaj sem se onesvestila. Drugič v svojem življenju — le drugič — sem omedlela od groze.«

»Kdo je bil pri tebi, ko si se spet zavedala?«

»Nihče, sir; le beli dan. Vstale sem, oprala si glavo in lice, pila dolg požirek vode. Čutila sem, da sem oslabela, a ne zbolela, in sklenila sem, da ne povem nikomur niti besedice o prikazni, le Vam. Zdaj pa mi povejte, sir, kdo je bila ta ženska?«

»Utvvara prenapetih možganov, brez dvoma. Paziti mi je nate, moje zlato. Živci, kakršni so tvoji, niso za grobe roke.«

»Sir, verujte mi, moji živci so pri vsem tem nedolžni. Vse to se je res pripetilo, tista žena je bila živa.«

»In tvoje prejšnje sanje? Ali so bile tudi resnice? Je-li Thornfield-Hall razvalina? Ali sem ločen od tebe po nepremagljivih ovirah? Ali te zapuščam brez solze, brez poljuba — brez besede?«

»Ne še.«

»Ali mislim kaj takega storiti? Kaj, dan je že na počitni, ki naju bo neločljivo zvezal. Kadar bova združena, ne bo več takih duševnih grozot, jamčim ti za to.«

»Duševne grozote, sir! Hotela bi sama verjeti v to, da so bile le sanje. In zdaj to še bolj želim, ko mi ni Vi vsega tega ne morete pojasniti, to tajno strašnega posesta.«

»Ker tega ne morem storiti, Jana, tudi tista prikazen ni mogla biti živa.«

»Da, sir, davi sem si to tudi dejala. A ko sem se ozirala po sobi, da se ohrabrim in utešim ob pogledu na znane predmete pri luči dneva, tedaj ugledam nekaj na podu, kar mi je ovrglo vsako sumnjo: tenčico, raztrgano od vrha do dna!«

Mr Rochester se je stresel. Strastno me je objel z obema rokama in vzkliknil: »Hvala Bogu, da je le tenčica trpela, če je bila sinoči kaka pošast pri tebi! Oh, če pomislim, kaj bi se bilo utegnulo zgoditi!«

Težko je dihnil in tako me je prižemal k sebi, da me je dušilo. Čez nekaj časa pa se je zopet udobrovoljil in mi je dejal:

»Janica, pojasni ti bom vso to zmedo. Bilo je to napol sen, napol istina. Kaka žena je nedvomno prišla k tebi v kamrico, in ta žena je bila, je morala biti — Grace Poole. Saj sama praviš, da je to čudno bitje, in vse, kar o njej veš, tvoje mnenje je potrjuje. Kaj je meni storila? Kaj Masonu? V polsnu si opazila, da je prišla v sobo in tam nekaj onegavila. V vročici se ti je nanara malo bledlo in zato si jo zamenjala s pošastno prikaznijo, ki ji ni bila baš enaka. Dolgi lasje, nabrekli črni lice, ogromna postava — vse to je izrodek tvoje fantazije, plod hude more. Besno trganje koprene je bila resnica, saj se tudi ujema z njo. Vidim, da me boš vprašala, čemu trpim tako žensko v hiši. Ko bodeva poročena leto in dan, ti to povem, prei pa ne. Ali si zdaj zadovoljna, Jana, ali ti zadostuje ta pojasnitev tajne?«

Pomislila sem malo, in res, to se mi je zdela odlična možna rešitev uganke. Povsem se sicer še nisem umirila, nisem popolnoma verjela, da je baš tako bilo, a da mi ugodim, sem se delala, kot bi me bile nje gove besede preverile. Odleglo mi je, to sem čutila, in tako sem se mu zadovoljno nasmehnila. In ker je prva ura novega dne bila že dolgo minila, sem se začela odpravljati.

»Ali ne spi Zofka z Adelko v sobi za otroke?« me je vprašal, ko sem prižigala svečo.

»Da, sir.«

»V Adelkini postelji je dosti mesta zate. Danes moraš spati z njo, Jana. Ni čuda, da si nervozna radi pripetljaja, ki si mi ga povedala. Zato bi mi bilo dražje da ne spiš sama. Obljubi mi, da poideš v sobo za otroke!«

»Zelo rada Vam to željo izpolnim.«

Pekin
prasek za pecivo
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja

Vanilin
prasek za pecivo
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja

Pekin
prasek za pecivo
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja
Vsebuje 25% masla
in 25% sladkorja

Za naš „Dinar“
kupujemo proizvode
domaćih znamk!

Za Vaš denar
dajemo Vam blago
najboljše kakovosti
in zato tudi jamčimo

Sotira
najpreglednejša kartoteka
Soklič, Maribor Tel. 2510

Oddam v najem
branjarijo in trafiko s stanovanjem.
Krčevina, Aleksandrova 14. 841

Sprejemem dva boljša gospoda
ali dijaka v celo oskrbo. Naslov v
upravi. 834

Trajni kodri Din 100,
onduliranje Din 6, striženje bubirizu-
re samo Din 6 pri Marici Požar, gle-
dališki frizerki, Vetrinska ul. 11. 833

Natakarica
dobi stalno službo pod pogojem, da je
pridna, poštena in delavna, da ima
večletno prakso in da zna opravljati
vsa gostilničarska dela. Pismene po-
nudbe na upravo lista pod »Srečna na-
takarica«. 824

Dnevno sveže kislo zelje.
kilogram po Din 3, sveža jajca komad
Din — 65. Stojnica Glavni trg, Ana
Kresnik. 823

Zajutrek!
Hrenovka ali golaš. kruhi in deci tra-
minca — Schmitzbergerja — za 4.50
Din Kosilo 6.— večerja 5.— Din. do-
bite v restavraciji Senica, Tatten-
bachova. 16-a

GOVEDINA jutri v soboto 4.— do
6.— Din. Svinjsko, te-
letina in preka eno meso
po zelo nizkih cenah!
Kirbiš, Gosposka 23

Pomlad se bliža,
nehala bo kriza
vse gre na delo
korajžno veselol
Cene so padle
za jed in pijače
za sobe, garaže,
za tujce, domače

KAVO?
KJE?
Pri Osetu
MARIBORSKI DVOR

Prvovrstna kuhinja in
vin od Din 8.— na-
prej, klubove sobe, ko-
palcice, prenočišča,
pension, hotelski omni-
bus in aviotaksa. Spre-
jemajo se tudi abonenti.
Oddajo se mesečne sobe
domnite se CMD